TÒA ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ HÀ NỘI** ----------	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc** ----------
Số: 455/2021/QĐ - PT	*Hà Nội, ngày 02 tháng 12 năm 2021*

QUYẾT ĐỊNH
GIẢI QUYẾT VIỆC KHÁNG CÁO ĐỐI VỚI QUYẾT ĐỊNH GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Với Hội đồng phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Bà Trần Thị Liên Anh

Các thẩm phán: Ông Nguyễn Quốc Thái

Ông Mai Tiến Dũng

Đại diện VKSNDTP Hà Nội: Bà Nguyễn Như Quỳnh, Kiểm sát viên

Thư ký ghi biên bản phiên họp: Bà Phạm Thị Thùy Trang, Thư ký Tòa án

NHẬN THẤY

Người yêu cầu chị Nguyễn Thị Mới trình bầy: Bà Phạm Thị Thạo là chị gái của anh Phạm Văn Thẩm (*Chồng chị*). Hiện Bà Thạo đang khởi kiện vợ chồng chị ra tòa trong vụ án "Tranh chấp quyền sử dụng đất", bà Thạo cho rằng vợ chồng bà đang sử dụng tiêu chuẩn đất 5% của bà. Quá trình Tòa án giải quyết vụ án bà Thạo thường xuyên vết văn, thơ gửi Tòa và chửi bới chị và có những biểu hiện không bình thường. Theo chị được biết vào năm 2005 bà Thạo có biểu hiện thần kinh hay nói, hát nhiều, không ăn, không ngủ, người mệt mỏi, sức khỏe giảm sút ... Vì vậy, bà Thạo được gia đình đưa đi điều trị tại Bệnh viện Tâm thần tỉnh Hà Tây (*Nay là Bệnh viện tâm thần Mỹ Đức, Hà Nội*) một thời gian thì về..Nay, chị nhận thấy bà Thạo vẫn chưa khỏi bệnh nếu bà Thạo tham gia tố tụng vụ kiện sẽ ảnh hưởng đến vụ án, không bảo đảm quyền lợi của gia đình chị cũng như những người khác nên chị làm đơn yêu cầu Tòa án xem xét tuyên bố bà Phạm Thị Thạo mất năng lực hành vi dân sự theo quy định pháp luật.

Người liên quan bà Phạm Thị Thạo trình bầy: Từ khi bà sinh ra và lớn lên phát triển bình thường về thể chất và trí tuệ. Đến cuối tháng 10 năm 2005 bà bị ốm, lúc đó bà có biểu hiện nói nhiều, không ăn, không ngủ được, người mệt mỏi, sức khỏe giảm sút nên ngày 01/11/2005 gia đình cho bà nhập viện và điều trị tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Hà Tây (*Nay là Bệnh viện tâm thần Mỹ Đức, Hà Nội*), tại đây bác sỹ chuẩn đoán bà bị rối loạn cảm xúc lưỡng cực. Bà điều trị khoảng 15 ngày thì xin ra viện, khi về bác sỹ kê thuốc uống, sức khỏe của bà dần dần hồi phục cho đến nay bà không phải điều trị gì, hiện nay bà vẫn sinh hoạt, đi làm bình thường bà không thấy có biểu hiện của người bị bệnh tâm thần. Hiện bà đang khởi kiện vợ chồng chị Nguyễn Thị Mới và anh Phạm Văn Thẩm về việc chiếm đất của bà, Tòa án đã thụ lý vụ án và đang giải quyết bà đã làm nhiều thơ để gửi cho tòa.

Chị Nguyễn Thị Mới cho rằng bà bị tâm thần và đã nộp đơn đề nghị Tòa giải quyết việc dân sự tuyên bố bà bị mất năng lực hành vi dân sự, bà đề nghị

tòa án làm các thủ tục cho bà đi giám định sức khỏe tâm thần. Nếu bà bị hạn chế hoặc mất năng lực hành vi dân sự thì bà đề nghị cử anh Nguyễn Văn Quân (*Là con trai bà Thạo*) là người giám hộ cho bà tham gia tố tụng tại tòa để giải quyết vụ án tranh chấp quyền sử dụng đất với vợ chồng anh Thẩm, chị Mới theo quy định của pháp luật.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bà Phạm Thị Thạo là luật sư Nguyễn Anh Phương có quan điểm: Qua tiếp súc ông thấy bà Phạm Thị Thạo là người bình thường không có bệnh tật gì, đề nghị Tòa bác yêu cầu của chị Nguyễn Thị Mới.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Văn Quân trình bầy: Mẹ anh là bà Phạm Thị Thạo, trước đây bị bệnh anh và gia đình đưa bà đi điều trị tại Bệnh viện tâm thần Mỹ Đức, Hà Nội vào năm 2005 như bà Thạo đã trình bầy ở trên là đúng. Nay chị Nguyễn Thị Mới yêu cầu Tòa tuyên bố bà Thạo mất năng lực hành vi dân sự. Sau khi có kết quả gián định sức khỏe tâm thần của bà Thạo, anh đồng ý làm người giám hộ, đại diện cho bà Phạm Thị Thạo tham gia phiên họp để bảo vệ quyền lợi cho bà Thạo, đồng thời tham gia tố tụng giải quyết vụ án tranh chấp quyền sử dụng đất với gia đình chị Mới, anh Thẩm.

Tại Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 04/2021/QĐST-VDS ngày 24/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Ứng Hòa về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi".

Quyết định: Chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Mới.

1.Tuyên bố bà Phạm Thị Thạo là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Chỉ định anh Nguyễn Văn Quân là người giám hộ cho bà Phạm Thị Thạo. Anh Quân đại diện cho bà Thạo trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bà Phạm Thị Thạo (Trong đó có quyền tham gia tố tụng của vụ án "Tranh chấp quyền sử dụng đất" giữ nguyên đơn bà Phạm Thị Thạo với bị đơn là chị Nguyễn Thị Mới và anh Phạm Văn Thẩm tại tòa án theo quy định pháp luật). Anh Nguyễn Văn Quân phải thực hiện việc đăng ký giám hộ tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch.

Ngoài ra, quyết định còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo của các đương sự.

Không nhất trí với Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 04/2021/QĐST-VDS ngày 24/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Ứng Hòa về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi", người liên quan bà Phạm Thị Thạo kháng cáo toàn bộ Quyết định.

Tại phiên họp:

Người liên quan bà Thạo và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bà Thạo trình bày: Hiện sức khỏe của bà Thạo bình thường, đề nghị HĐXX hủy Quyết định giải quyết việc dân sự số 04/2021/QĐST-VDS ngày 24/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Ứng Hòa.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Nguyễn Văn Quân, chị Nguyễn Thị Khánh, chị Nguyễn Thị Vân, chị Nguyễn Thị Vy trình bày: Hiện sức khỏe của bà Thạo bình thường, bà chỉ hay hát và làm thơ. Đề nghị HĐXX hủy Quyết định giải quyết việc dân sự của Tòa án huyện Ứng Hòa. Trường hợp Tòa án tuyên bố bà Thạo có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi thì các anh chị thống nhất cử anh Quân là người giám hộ cho bà Thạo.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm áp dụng điểm a Khoản 5 Điều 314 BLTTDS giữ nguyên Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 04/2021/QĐST-VDS ngày 24/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Ứng Hòa về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi".

XÉT THẤY

Về hình thức: Đơn kháng cáo của bà Thạo nộp trong hạn luật định, đã nộp dự phí kháng cáo, về hình thức là hợp lệ.

Về tố tụng:

Tòa án cấp sơ thẩm không đưa các con của bà Thạo là chị Nguyễn Thị Khánh, chị Nguyễn Thị Vân, anh Nguyễn Văn Thà, chị Nguyễn Thị Vy vào tham gia tố tụng với tư cách là người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan và lấy lời khai của các đương sự trên là có thiếu sót. Cấp phúc thẩm đã đưa các con của bà Thạo vào tham gia tố tụng với tư cách người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan.

Các con bà Thạo đều có lời khai thống nhất như sau: Các anh chị là con ông Nguyễn Văn Khôi (chết năm 2011) và bà Phạm Thị Thạo, sinh năm 1957. Ông Khôi và bà Thạo có 5 người con là chị Nguyễn Thị Khánh, sinh năm 1979; chị Nguyễn Thị Vân, sinh năm 1982; anh Nguyễn Văn Quân, sinh năm 1984; anh Nguyễn Văn Thà, sinh năm 1987 và chị Nguyễn Thị Vy, sinh năm 1990.

Năm 2005, bà Thạo bị ốm, nói nhiều, hát nhiều, kém ăn, kém ngủ, gia đình đã đưa bà đi khám ở Bệnh viện tâm thần thuộc huyện Mỹ Đức, tỉnh Hà Tây (nay là Thành phố Hà Nội) chữa trị trong thời gian 15 ngày, sau đó bà Thạo khỏi bệnh và xuất viện về nhà điều trị ngoại trú, lĩnh thuốc được 3 tháng sức khỏe hồi phục trở lại bình thường. Bà Thạo ở nhà làm ruộng, cấy cày trông nom các cháu, tiếp xúc với mọi người trong làng xóm hoàn toàn bình thường không có hiện tượng gì về tâm thần hay có khó khăn trong việc nhận thức hành vi. Ngay cả trong thời điểm bà Thạo bị Tòa án nhân dân huyện Ứng Hòa, Thành phố Hà Nội yêu cầu đi giám định lại sức khỏe ở Bệnh viện pháp y tâm thần trung ương huyện Thường Tín, khi về sức khỏe bình thường, không phải sử dụng bất kỳ loại thuốc nào về tâm thần, không có một bác sĩ nào công nhận đã phát thuốc cho bà Thạo từ năm 2005 đến bây giờ. Ba bác sĩ ở Bệnh viện pháp y tâm thần trung ương huyện Thường Tín kết luận trong thời điểm đi giám định lại sức khỏe bà Thạo bị rối loạn cảm xúc lưỡng cực và có khó khăn trong việc nhận thức làm chủ hành vi là hoàn toàn không đúng sự thật và không có căn cứ. Các anh chị đề nghị Tòa án về tận nơi để điều tra và thẩm định lại kết quả bảo đảm quyền lợi cho bà Thạo.

Trong suốt quá trình Tòa giải quyết vụ việc, các anh chị nhất trí để anh Nguyễn Văn Quân làm giám hộ cho bà Thạo. Do công việc bận nên các anh chị xin vắng mặt trong các buổi làm việc tại các cấp Tòa án và tại phiên họp.

Về nội dung:

Bà Thạo kháng cáo đề nghị hủy Quyết định giải quyết việc dân sự số 04/2021/QĐST-VDS ngày 24/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Ứng Hòa về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi", bà cho rằng sức khỏe của bà hoàn toàn bình thường.

Theo các con của bà Thạo thì sức khỏe của bà Thạo bình thường, bà Thạo có biểu hiện hay hát và làm thơ nhưng không làm ảnh hưởng đến ai.

Tòa án cấp sơ thẩm đã xác minh và thu thập hồ sơ bệnh án của bà Thạo Bệnh viện tâm thần Mỹ Đức, Hà Nội và ra Quyết định trưng cầu giám định sức khỏe tâm thần đối với bà Phạm Thị Thạo tại Bệnh viện tâm thần Trương ương I. Theo Bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần số: 40/KLGĐ ngày 07/4/2021 của Viện pháp y Tâm thần Trung Ương đã kết luận: "*Tại thời điểm giám định đối tượng Phạm Thị Thạo bị bệnh rối loạn cảm xúc lưỡng cực hiện tại giai đoạn hưng cảm nhẹ. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thức 10 năm 1992 bệnh có mã số F31.0. Đối tượng có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi*". Tòa án cấp sơ thẩm căn cứ Điều 23, Khoản 2 Điều 46, điểm d Khoản 1 Điều 47, Khoản 3 Điều 49, Khoản 4 Điều 54 và Điều 57, Điều 58 Bộ luật dân sự năm 2015; Điều 376, 377 Bộ luật tố tụng dân sự chấp nhận yêu cầu của chị Nguyễn Thị Mới về việc tuyên bố bà Phạm Thị Thạo là người bị khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là đúng quy định.

Về người giám hộ: Theo đề nghị của bà Thạo và sự đồng ý của anh Nguyễn Văn Quân, chị Khánh, chị Vân, anh Thà, chị Vy (*con bà Thạo*) cùng các điều kiện khác được tòa thu thập hợp pháp theo quy định thì anh Quân là người đủ điều kiện giám hộ cho bà Thạo, tại phiên họp anh Quân cũng đại diện cho bà Thạo bảo vệ quyền lợi cho bà Thạo. Tòa án cấp sơ thẩm chỉ định anh Nguyễn Văn Quân là người giám hộ cho bà Phạm Thị Thạo là đúng quy định.

Quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội tại phiên họp phù hợp với nhận định của Hội đồng phúc thẩm nên được chấp nhận.

Tại cấp phúc thẩm bà Thạo không xuất trình chứng cứ gì mới nên không có căn cứ chấp nhận kháng cáo của bà Thạo.

- Về chi phí tố tụng: Bà Thạo, anh Quân yêu cầu chị Mới thanh toán thêm 3.000.000 đồng chi phí giám định, chị Mới không nhất trí.

Xét thấy, theo quy định tại Điều 191 BLTTDS bà Thạo là người phải chịu chi phí giám định. Tuy nhiên, chị Mới tự nguyện chịu 10.000.000đ chi phí giám định nên ghi nhận sự tự nguyện của chị Phạm Thị Mới đã thanh toán số tiền 10.000.000đ chi phí giám định cho bà Phạm Thị Thạo. Không có căn cứ chấp nhận yêu cầu của bà Thạo về việc buộc chị Mới thanh toán số tiền 3.000.000 đồng chi phí giám định.

- Về lệ phí:

Lệ phí phúc thẩm: Do bà Phạm Thị Thạo là người cao tuổi, bà Thạo anh Quân đề nghị miễn lệ phí cho bà Thạo, nên miễn lệ phí phúc thẩm cho bà Thạo, bà Thạo được nhận lại 300.000 đồng dự phí kháng cáo đã nộp.

Lệ phí sơ thẩm: Chị Nguyễn Thị Mới phải chịu 300.000đ tiền lệ phí việc dân sự, được trừ 300.000 đồng là số tiền tạm ứng lệ phí đã nộp, chị Mới đã nộp đủ lệ phí.

Vì các lẽ trên;

Căn cứ:

- Điểm a Khoản 5 Điều 314; Khoản 1 Điều 148 Bộ luật tố tụng dân sự;
- Điểm đ Khoản 2 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH 14 ngày quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án.

QUYẾT ĐỊNH

1. Giữ nguyên Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 04/2021/QĐST-VDS ngày 24/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Ứng Hòa về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" giữa:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Chị Nguyễn Thị Mới, sinh năm 1969.

Trú tại: Thôn Ngọ Xá, thị trấn Vân Đình, huyện Ứng Hòa, Thành phố Hà Nội.

Người liên quan: Bà Phạm Thị Thạo, sinh năm 1957.

Trú tại: Thôn Ngọ Xá, thị trấn Vân Đình, huyện Ứng Hòa, Thành phố Hà Nội.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bà Phạm Thị Thạo: Ông Nguyễn Anh Phương, Luật sư thuộc Công ty Luật TNHH Anh Phương, Đoàn Luật sư Thành phố Hà Nội.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

- Anh Nguyễn Văn Quân, sinh năm 1984.
- Chị Nguyễn Thị Khánh, sinh năm 1979;
- Chị Nguyễn Thị Vân, sinh năm 1982;
- Anh Nguyễn Văn Thà, sinh năm 1987;

Cùng trú tại: Thôn Ngọ Xá, thị trấn Vân Đình, huyện Ứng Hòa, Thành phố Hà Nội.

- Chị Nguyễn Thị Vy, sinh năm 1990.

Trú tại: Thôn Phú Diễn, xã Hữu Hòa, huyện Thanh Trí, Thành phố Hà Nội.

2. Về lệ phí:

Lệ phí phúc thẩm: Bà Phạm Thị Thạo được miễn lệ phí phúc thẩm, được nhận lại 300.000 đồng dự phí kháng cáo đã nộp tại Biên lai thu số 0057142 ngày 12/10/2021 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Ứng Hòa.

Lệ phí sơ thẩm: Chị Nguyễn Thị Mới phải chịu 300.000đ lệ phí việc dân sự, đối trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng lệ phí đã nộp theo Biên lai số

0009962 ngày 17/12/2020 tại Chi cục thi hành án dân sự huyện Ứng Hoà. Thành phố Hà Nội, chị Mới đã nộp đủ lệ phí.

* Về chi phí tố tụng: Ghi nhận sự tự nguyện của chị Phạm Thị Mới đã thanh toán số tiền 10.000.000đ chi phí giám định cho bà Phạm Thị Thạo.

3. Quyết định này có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định.

TM. HỘI ĐỒNG PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nơi nhận:
- VKSNDTP Hà Nội;
- TAND huyện Ứng Hòa;
- Chi cục THADS huyện Ứng Hòa;
- Các đương sự;
- Lưu văn phòng;
- Lưu hồ sơ vụ án.

Trần Thị Liên Anh

Các Thẩm phán **Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp**